

Vad betyder det
att Wikipedia är en
fri encyklopedi?

Einar Spetz

einarspetz@gmail.com
070-2921750

“The state of the Wiki” (svwikip)

"Imagine a world in which every single person on the planet is given free access to the sum of all human knowledge.

That's what we are doing."

- [Jimmy Wales](#) (1'42 -3'20)

Wikipedia för ett par år sedan

- Debatt kring WP:s tillförlitlighet, skandaler
- Kritik: kvalitetsmässigt undermåligt, skapad av amatörer, ingen sovring, institutioner manipulerar, Google-WP connection
- Andrew Keen. *Cult of the Amateur* (2006)
- Jämförelser i Nature, Stern, SvD, BBL
- Uppskattande artikel i DN september 2007

Wikipedia 2010 – mindre problematisk?

- Fler artiklar, djupare innehåll
- Länkar till andra källor på internet
- Källorna i källförteckningen
- (privat projekt: [tidskriftsartiklar](#))

Sätt att överblicka utvecklingen

- Allt sparas – versionshantering (**historikflik**)
- Vem gör vad?
  - t.ex. **senaste ändringarna**
  - **Bevakningslistor**
  - **Diskussionssidor**

Fel och kontroversiellt innehåll

- 5 grundprinciper
- Nonsens – lätt att ta bort, **anmäla fel**
- Sabotage: Fredrika Bremer, **Hökebergs slott**
- Nu levande personer/känsliga upplysningar:
Hampus Hellekant, Lucas Romson, Göran Persson

Deltagare

- Anonyma användare
- Långa svansen ... (Senaste ändringarna)
- Namngivna användare, exempel

Antal registrerade användare: 119 153

Tillväxt: 150 nya användare/månad: 200 artiklar/dag

0,4% av användarna svarar för 50% av artiklarna

... och andra aktörer

- **Administratörer** (28 april 2010: 104 st.)
- Byråkrater, censorer, IP-kontrollanter, utvecklare
- **Robotar, programmerade verktyg**

Wikipedia – mer än uppslagsverk

- Fritt uppslagsverk - **fritt innehåll**
- En sajt - många språkversioner
- Global, digital bildningsrörelse
- Slagmark för kverulanter?
- Stiftelseägt varumärke (**WMF**)

Statistik

- Wikipedia, [Global ranking](#)

- Innehåll (29 april 2010) :

enwp 3,274,804 uppslagsord

svwp 354,348 uppslagsord

dewp 1,060,176 uppslagsord

Antal språkversioner: 252 (2007)

En fri encyklopedi

- Öppen för alla. Alla kan – initialt - redigera och skriva
- Blockera, stänga av användare
- Inget ämne står utanför förutsatt att det är *encyklopediskt relevant*

Encyklopedisk relevans

- Gränsdragning: *Vad Wikipedia inte är ...*
- Tänka på: *Är min artikelidé bra?*
- Neutralt? Min uppfattning vs. *NPOV*

Wikipedia, en kultur/community

- Ideell, obunden medlemsförening
(lokalavdelning av Wikimedia Foundation)
- Mål: kunskap fritt tillgänglig för alla människor, genom att stödja *Wikimedia Foundations* projekt = "Wikipediafrämjandet"
- Det finns **en global gemenskap!**

Wikimediaprojekten

- Wikipedia – fritt uppslagsverk
- Commons – fri bilddatabas
- Wikisource – återgivna källor
med flera (Wikinews, Wiktionary ...)

Traditionella uppslagsverk

- Kommersiell (säljbar)
- Akademisk/folkbildande
- Experter
- Meritokratisk
- Nationell utgångspunkt? (NE.se?)
- Anseende/Högt anseende status

Vad är nytt/särskilt med Wikipedia (1)

- Gratis för användaren, **fritt innehåll**
- Öppen (wikiformatet)
- Arbetsättet: Involvera så många som möjligt
Skriva "tillsammans", även **SNL**

Vad är nytt/särskilt med Wikipedia (2)

- Global utgångspunkt
- Deliberativt beslutsfattande (konsensus)
- Anonymt deltagande möjligt
- Inte meriterande, ger ej status (?)

Wikipedia vs. Genikult

“Tänk om det mest geniala konstverk som skapats de senaste tio åren är Wikipedia? Tänk om kulturvärlden sist av alla kommer att inse detta?”

Patrik Svensson, *Kollektivt geni. I svärmen får snillena också tid över till att byta blöjor.* [Sydsvenskan 27 april 2010](#)

